

Drumul lung către Japonia

► Mrd. **Andrei-Teodor Radu**

■ UBB, Facultatea de Litere, specializarea *Limba și literatura japoneză – Limba și literatura engleză*, promoția 2022

→ Ritsumeikan University (立命館大学), Kyoto (Japonia), RSJP2, Iunie-August 2023

Am început să învăț limba japoneză în liceu dintr-o simplă pasiune pentru arta și cultura niponă. Am crescut cu filmele Ghibli, Gundam și Inuyasha pe Animax (seara, când nu mai era Minimax). Tot în liceu am început să citesc și literatura japoneză mai serioasă, nu doar *manga*, și am fost captivat. Am știut că vreau să studiez mai mult.

După liceu am ales să fac două facultăți în paralel, planul meu inițial fiind să fac Facultatea de Drept. După un an cu un program de coșmar și anumite dezamăgiri, am ales să rămân doar la Facultatea de Litere, locul ce simt că mi se potrivește, în continuare, cu adevărat.

Din păcate, generația mea a petrecut marea majoritate a celor trei ani de studii universitare nivel licență în fața ecranului, pandemia făcând imposibil studiul față-în-față. La fel de imposibilă a fost și deplasarea în Japonia, unde ar fi trebuit să petrec un an la Universitatea din Kobe, posibilitate ce s-a amânat din nou și din nou, de la începutul anului 2 până la absolvire. Nu pot să spun că n-am fost demoralizat de acest fapt. Am simțit că am pierdut incredibil de mult în pandemie, atât prin ratarea mobilității studentești cât și prin lipsa de evenimente culturale.

Din fericire, profesorii mei m-au susținut deosebit de mult, cercetarea și redactarea lucrării de licență stârnindu-mi din nou motivația și pasiunea pentru artă. Studiindu-i pe Yukio Mishima și Junichiro Tanizaki, dar și prin filmele lui Kon Ichikawa (mai ales fascinantul *Enji*), în mintea mea s-a conturat o imagine splendidă a orașului Kyoto.

După absolvire mi-am continuat studiile la Facultatea de Litere, în cadrul programului de Masterat *Istoria Imaginilor, Istoria Ideilor*, căutând să îmbin dragostea pentru arta și cultura japoneză cu un studiu mai larg, interdisciplinar și multicultural.

O mare surpriză a venit sub forma unui anunț pe vechiul grup al promoției mele: Universitatea Ritsumeikan din Kyoto organiza programe de studii pentru studenți străini, inclusiv masteranzi de la alte specializări. În sfârșit, mi se arătase șansa să recuperez măcar puțin din ce am pierdut în pandemie și, evident, n-am putut să o ratez. Totuși, anticiparea călătoriei a fost deosebit de stresantă după atâți ani de izolare. După câteva luni de așteptare anxioasă și un zbor de vreo 23 de ore, la finalul lunii iunie am ajuns la Kansai International Airport, unde am mai petrecut vreo 2 ore la biroul de imigrări, când vameșului i s-a părut ciudat faptul că vorbesc japoneză atât de bine, deși sunt din România și e prima mea „vizită” în Japonia. Am luat-o ca pe un compliment și am râs puțin împreună.

Am plecat spre Kyoto cu trenul expres Haruka (cu tematică *Hello Kitty*). În Kyoto ploua torențial (fiind mijlocul sezonului ploios). Am stat la o pensiune din Kawaramachi, chiar lângă primărie, în centrul agitat al orașului – o zonă minunată ce mi-a oferit accesul la o grămadă de obiective, fie pe jos, fie cu transportul în comun. Mi-am petrecut fiecare zi plimbându-mă zeci de mii de pași, explorând atât marile obiective turistice cât și micile străduțe. Marele bazar din Teramachi și Nishiki Market, locuri în care am petrecut (poate puțin prea) multe ore la cumpărături erau la 5 minute de mers. Kyoto, ca oraș istoric, are o infrastructură relativ simplă. De asemenea, nu are zgârie-nori și majoritatea clădirilor își păstrează fațadele tradiționale de lemn. Astfel, nu e la fel de aglomerat și sufocant precum Tokyo și Osaka. Însă, în spatele acestei măști tradiționale, se află un oraș al divertismentului, lucru deosebit de evident în timpul nopții în Gion, cartierul tradițional al gheișelor, a cărui atmosferă de calm reverențios se transformă în una de discotecă de la o oră la alta.

Programul organizat de Ritsumeikan a fost, la rândul lui, superb. În fiecare dimineață am avut cursuri de limbă cu profesori nativi, iar după-amiaza aveam parte de diverse experiențe culturale, de la cursuri de *wadaiko* și caligrafie, la meditație Zen la Tenryu-ji în Arashiyama și olărit la poalele templului Kiyomizu-dera. Toate activitățile au fost gândite de către profesorii noștri pentru a fi cât mai utile și distractive, cu mare grijă față de noi. Nu-l voi uita niciodată pe carismaticul Tanaka-sensei, șeful departamentului pentru studenți străini, probabil cel mai ne-japonez bărbat japonez pe care l-am cunoscut în viața mea – veselia extremă concentrată într-o persoană, un extrovertit veritabil. Cu ajutorul lui am putut face cunoștință cu gheișe, lucru deosebit de dificil pentru străini, deoarece, în Kyoto, ele folosesc un sistem de „client fidel” – nu poți lua legătura direct cu ele, ci trebuie să o faci printr-un

prieten care le este client de mai mult timp. Doar după ce procedezi în acest fel de câteva ori primești și tu datele lor de contact pentru a-i „iniția” pe alții. Campusul Universității m-a impresionat deosebit de mult, fiind practic un mic „oraș-în-oraș”. Cu librării, cafenele, multiple cantine (cu mâncare delicioasă și foarte ieftină), o bibliotecă imensă și diverse zone de relaxare (inclusiv minunatul Beyond Borders Plaza, în care studenții străini și studenții japonezi erau invitați să facă *language exchange*), îți puteai petrece o zi întreagă doar acolo.

Desigur, n-aveam timp de pierdut prin campus. Mi-am petrecut fiecare moment din zi mergând *undeva*, oriunde. Am ajuns să vizitez toate templele mari, de la Kinkaku-ji la Kiyomizu-dera și Heian-jingu. Am vizitat palatul imperial și castelul Nijo. Am petrecut câteva ore învârtindu-mă prin Arashiyama, fascinat de pădurea de bambus. Am stat ore întregi printre cupluri și copii la zoo și acvariu. Am călătorit un weekend în Nara alături de căprioare, unde am fost impresionat de cât de impunător este Todai-ji. Totuși, locul meu preferat a fost Fushimi Inari Taisha, faimos pentru miile de porți roșii *torii*. Am urcat până în vârful muntelui (fapt aparent șocant pentru colegii și profesorii mei japonezi), o experiență aproape spirituală având în vedere că afară erau vreo 40 de grade și o umezeală infernală, condiții nu tocmai potrivite pentru cățărarea a mii de trepte, dar a meritat din plin.

Am fost în Kyoto tocmai în perioada faimosului Gion-matsuri, festivalul de vară al orașului, ce atrage oameni din toată țara. Nu cred că am văzut vreodată un oraș mai aglomerat, însă atmosfera era una de neînlocuit. Tarabele cu mâncare stradală, concertele de muzică tradițională și multe alte jocuri de carnaval (pe care le mai văzusem doar în *anime*) i-au dat orașului o atmosferă de petrecere. Într-una din zile am chiulit de la cursuri pentru a vedea *Yamaboko junko*, parada de căruțe tradiționale *handmade*, pe care le puteai vedea în poze. Într-una din seri, în timp ce studiam pentru un test, am auzit pe geam niște scandări. Am coborât și am realizat că e vorba de o procesiune ce muta racla zeului Susanoo de la templul Yasaka din Gion la primărie, o tradiție ce are loc în fiecare an la finalul festivalului.

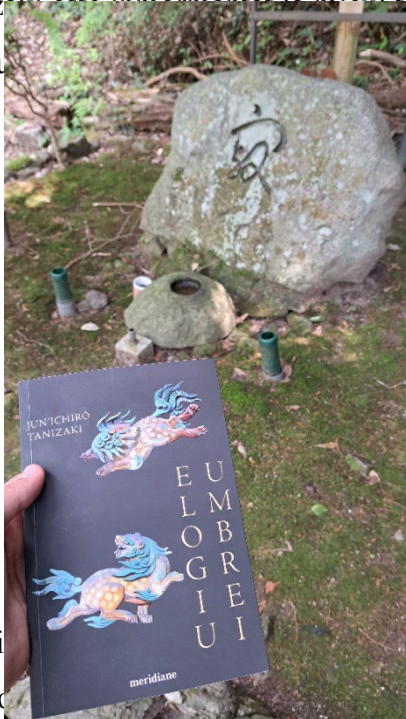
Pe 14 iulie a avut premiera cel mai nou film Ghibli, 「君たちはどう生きるか」 (în engleză *The Boy and the Heron*), zvonit a fi ultimul film al lui F

totuși, nu este cazul). Deja am menționat cât de importante au fost pentru mine filmele lui când eram copil, așa că această oportunitate - de a vedea ultimul film al lui Miyazaki în premieră în Japonia - mi s-a părut aproape ...poetică. E un film minunat și mă bucur nespus de mult că am putut să am această experiență autentică. L-am văzut seara, după cursuri, cu niște colegi, iar discuțiile de după vizionare au fost foarte interesante. Cum filmul nu avea subtitrări de niciun fel, a fost foarte amuzant să ne testăm abilitățile lingvistice și să vedem cât și ce anume am înțeles fiecare. 「君たちはどう生きるか」 e un film abstract, ciudat, cu personaje de diferite vârste ce folosesc diferite tipuri de limbaj. Mulți colegi n-au înțeles mare lucru, eu mă bucur că am putut să înțeleg aproape tot. Voi vedea dacă într-adevăr am înțeles atât când îl voi vedea, din nou, în decembrie, în cinematografele de la noi.

În ultima zi, înainte de a pleca spre aeroportul din Osaka, am decis să-i fac o vizită unui autor foarte important pentru mine, care m-a inspirat să fac această călătorie. Jun'ichiro Tanizaki este înmormântat la templul Honen în ascuns în vârful unui deal împădurit în frumusețe. Înscricțiunea pe piatră este în caracterele 寂

(jaku) plasată la v. tre scriitor. Voi ț. i, un gest o ea părăsirii Kyoto re o doua casa.

Totuși, la final de iulie, am plecat din Japonia (după ce aproape am ratat avionul în haosul de la aeroportul Haneda) și la începutul lui august eram deja înapoi în România. Cel mai dor îmi este de mâncarea de la cantină, Family Mart-ul de lângă pensiune, serile petrecute cu prietenii de la universitate pe malul râului Kamo, mâncând *takoyaki* și bând Strong Zero la doză, transportul în comun - rapid, curat și eficient - și figura plină de energie a lui Tanaka-sensei. Mi-am făcut multe amintiri minunate și, într-un fel, încă nu îmi vine să cred că ceea ce am trăit în această vară a fost real. Mă bucur și că am reușit, într-un final, să-mi testez cu adevărat abilitățile lingvistice. Cel mai mare compliment pe care l-am primit de la nativi a fost că n-am fost întâmpinat niciodată cu notoriul *nihongo jouzu*, ci am fost întrebat, de mai multe ori, de cât timp locuiesc în Kyoto, interlocutorii mei părând realmente ...șocați când le răspundeam că sunt un simplu *ryuugakusei* care stă acolo de o lună. Mi-am recăpătat puțin încrederea în propriile abilități, puțin șubredă din cauza pandemiei.

Cu siguranță mă voi întoarce cândva în Kyoto, simt că am lăsat o parte din mine acolo și că sunt chemat înapoi. Însă, până atunci, intenționez să termin masterul și să-mi continui studiile la doctorat în cadrul Școlii de studii lingvistice și literare (domeniul: *Semiotică culturală și poetică japoneză*), alături de profesorii care m-au susținut în niște momente deosebit de dificile și fără care nu mi-aș fi putut îndeplini, într-un final, unul dintre marile vise. Vreau să studiez în continuare, să-mi împărtășesc dragostea pentru literatura și cinematografia japoneză cu alții, să particip la organizarea evenimentelor culturale și, poate, să fac și România puțin mai cunoscută printre japonezi.

Adaug aici câteva din miile de poze pe care le-am făcut în timpul călătoriei

